

derfom saadanne Tilfælde skulde indtræde, vilde henlede min Opmærksomhed derpaa; thi i saadanne Tilfælde anseer jeg mig competent til at stride ind. Jeg tvivler imidlertid paa, at Saadant vil indtræffe, og jeg gjentager det, Præsumtionen kan paa ingen Maade være for, at Domaine-Bestyrelsen i denne Henseende forsættelig gaaer vedkommende Fæstere for nær, da Bestyrelsen, som sagt, af en saadan Fremgangsmaade ingenfømhelt Fordeel har at vente, hverken directe eller indirecte, hvortil den kun kan vente Utal, naar dens Taxationer gaae Fæstere for nær. Der er derfor al Grund for Bestyrelsen til at vise Billigheds-Hensyn. At vedkommende Embedsmænd i meget enefelte Tilfælde kunne have været for samvittighedsfulde med Hensyn til Statens Interesse og have taxeret for høit, skal jeg ikke nægte, men jeg kan kun sige, at naar Klager i saadanne Henseende fremkomme, ville de blive undersøgte, og hvis disse da befindes at være grundede, ville de blive tagne til følge.

Den samme ærede Taler fremsatte den Sætning, at i nærværende Tider, hvor Staten i dyre Domme maa laane Penge, kan den vel staae sig ved, at sælge Kronens Gods til lavere Priis end ellers. Det er fuldkommen rigtig, men jeg maa tilføie, at dette dog kun kan stee under den Betingelse, at man kan faae Penge for det Gods, man sælger. Det er at sælge Kronens Gods, Et Andet at faae en betydelig Capital for det. Deri er det, at Vanskeligheden ligger. Under ugunstige Tidsomstændigheder har det altid været overordentlig vanskeligt, at realisere faste Eiendomme. Enhvers Erfaring maa overtøye ham om, at Salget af store Eiendomme i visse Egne af Landet under saadanne Omstændigheder er overordentlig vanskeligt, og at det navnlig er vanskeligt at faae en betydelig Capital-Udbetaling. Men det er aabenbart, at naar der ikke strax kan faaes en betydelig Capital ved at sælge Kronens Gods, saa kan et saadant Salg slet ikke hjælpe med Hensyn til de paatrængende Udgifter, som Staten under nærværende Omstændigheder maa bære. Jeg troer ogsaa, at andre Landes og, ja jeg tør næsten sige, at alle Landes Finantshistorie noksom viser, at man senere har fortrudt, og

bittert har fortrudt, naar man under vanskelige Omstændigheder har været for snar til at staae Kronens Gods løs.

En tidligere Taler har fremhævet, at det var onskeligt, at man ialfald blev af med de Kongl. Slotte, og meente, at det ikke kunde være saa særdeles vanskeligt at bringe dem over i Privates Hænder. Jeg kan være meget enig med den ærede Taler om Vanskeligheden deraf, og naar jeg har frygtet for at paatage mig et for stort Ansvar for Fremtiden ved at lade for stærkt med, under nærværende Omstændigheder, at række Haanden til Realisationen af Kronens Gods, saa gjælder dette ingenlunde om de Slotte, som der kunde være Spørgsmaal om at afhænde. Kun de disse sælges, vilde jeg slet ingen Betænkelighed have derved; men Ulykken er netop den, at det vist neppe vil være muligt at finde Liebhabere til disse store Eiendomme, saaledes, som den ærede Taler antog at være Tilfældet. Saameget er vist, at alle de forskjellige Slags Forespørgsler, som hidtil i mere og mindre Grad have været gjort med Hensyn til den Slags Eiendomme, have aldrig fort til Noget. Men det skulde være mig meget kjær, om dette kunde lykkes at faae disse afhændede. Med Hensyn til det ene af disse, om hvilket det blev antydet, at Ideen om at indrette det til et Invalidhotel var opgivet, skylder jeg dog at bemærke, at dette ikke ganske forholder sig saaledes. Hans Majestæt har, for Grundlovens Emanation afgivet en Resolution, hvorved Marienlyst Slot skænkes til Invaliderne; det er endnu under Undersøgelse, hvorvidt det bør indrettes til et Invalidhotel eller ikke. Men i ethvert Tilfælde har Slottet den Bestemmelse at anvendes til Fordeel for Invaliderne, (Grundtvig: Hør!) og det eventuelle Beløb vil saaledes i sin Tid ikke komme ind i den almindelige Statskasse til Statens Fornødenheder (Hør! Hør!)

Lunde: Jeg troer, at der ikke ere meget deelte Meninger om, at de kongelige Godser bør afhændes, naar Leilighed gives; og der kunde da paatrænge sig det Spørgsmaal, om det Samme ikke ogsaa gjælder om de Fabrikker, Staten eier. Jeg troer, mine Herrer! at det gjælder i vel saa høit Grad om dem, som om